

PRVE KRIZANTEME ŽE CVETIJO

Nekoč so krizantemam rekli tudi vsesvetnice, ker naj bi cvetele za praznik vseh svetih, oziroma za prvi november. Danes krizanteme cvetijo ob vseh letnih časih, vsaj tiste, ki jih kupujemo kot rezano cvetje v cvetličarnah.

Zgodnja sorta vrtna krizanteme, ki zacveti že pred koncem septembra.

Vrtnim krizantemam k cvetenju ne pomagamo z različnimi hormoni in posebnimi tehnikami vzgoje. Tudi izbira in vzgoja novih sort ne teži k spodbujanju cvetenja skozi vse leto, pač pa k odpornosti na bolezni in prilagojenosti na preživetje na vrtnih gredah in v javnih nasadih. Kljub temu pa imamo tudi med vrtnimi krizantemami, ki jih gojimo kot trpežne trajnice, sorte, ki cvetijo bolj zgodaj jeseni in tudi takšne, ki cvetijo zelo pozno. Sorta *Chrysanthemum rubellum* 'Clara Curtis' cveti celo dvakrat. Po prvem julijskem cvetenju jo lahko porežemo do tal in jeseni bo na novih poganjkih zacvetela še enkrat.

Vrtna krizanteme so trajnice, ki cvetijo večinoma od konca septembra pa do prvih mrazov. Nekatere sorte bolj zgodaj, druge bolj pozno. Od njih pričakujemo, da bodo kompaktne rasti, da ne potrebujejo opore in da kljub temu ne bodo polegale. Tudi škropljenja proti boleznim naj ne bi potrebovale in le v letih s posebno ugodnim vremenom za razvoj nekaterih vrst plesni in rje jim oprostimo rahlo zbolevanje listov. Sicer pa se bolezni običajno razvijejo, če se že, tik pred začetkom cvetenja. Ko pa se cvetje do konca razvije, listje zaradi obilice cvetja itak ni več vidno. Takoj po cvetenju pa vse nadzemne dele požanjemo do tal in jih sežgemo. Na ta način preprečujemo razvoj trosov, ki bi povzročali bolezen še v naslednjem letu. Popolnoma zatreti bolezni na ta način sicer ne moremo, ker veter nekaj trosov lahko prinese tudi od drugod, zmanjšamo pa okužbo gotovo.

Vrtna krizanteme imajo različne oblike in velikosti cvetov v najrazličnejših niansah rožnate, rdeče, rumene, vijolične, lila, opečne in bele barve.

Vse vrtna krizanteme imajo rade dobro in rahlo vrtno prst. Ne marajo težke, v kateri bi pozimi zastajala voda. V taki zemlji rade čez zimo kar odmrejo tudi tiste, ki sicer naše zime dobro prenašajo. Drugače pa niso zahtevne. Nekatere sorte imajo zelo razvejana cvetna stebila. Te za šopke niso kaj prida uporabne. Tiste pa, ki imajo manj razvejana cvetna stebila, prav lahko uporabimo tudi kot rezano cvetje.

Tekst:

Jožica Golob-Klančič

univ. dipl. ing. hort.

Fotografije:

Mojca Rehar Klančič

univ. dipl. ing. agr.